

Informateur Gerrit Zalm p/a Tweede Kamer
Binnenhof 4
2513 AA
Den Haag

Zeestraat 84
2518 AD Den Haag
t 070 318 44 44
f 070 318 44 22
info@schuttelaar.nl
www.schuttelaar.nl

KAMER VAN KOOPHANDEL
27155167

RABOBANK BANKNUMMER
14 61 72 477
IBAN
NL96RAB00146172477
BIC
RABONL2U

BTW-NUMMER
NL.804306837B01

Den Haag, 10 juli 2017

Betreft: Koploperbedrijven roepen op tot Deltaplan Voedseltransitie

Geachte heer Zalm,

Namens de Smart Food Alliance, een groep koploperbedrijven in de agrofoodsector, stuur ik u hierbij een tweetal berichten t.b.v. de besprekingen inzake 't regeerakkoord. Allereerst een oproep voor de komst van een minister van Voedsel in het Financieele Dagblad van vorige week maandag. Daarnaast de verdiepende brief gericht aan u met aanvullend een oproep voor een Deltaplan Voedseltransitie. In de hoop dat u deze info in uw drukke besprekingen kunt invoegen.

Met vriendelijke groet,

Marcel Schuttelaar

Secretaris Smart Food Alliance

SMART FOOD ALLIANCE

In het kort

Vanuit ervaringen, ambities en idealen ziet de Smart Food Alliance dat er voor het rijk een belangrijke rol ligt om de komende kabinetsperiode de noodzakelijke transitie van het voedselsysteem te versnellen. Er liggen grote uitdagingen op het gebied van gezondheid, klimaat, duurzaamheid, prijsvorming en mededinging, wetgeving en innovatie, transparantie en educatie, welke in samenhang en met kracht moeten worden aangepakt. Wij pleiten ervoor dit te verankeren in een Deltaplán Voedseltransitie, dat onder leiding van een minister van voedsel met doorzettingsmacht wordt uitgevoerd.

Aandachtspunten voor succesvol voedselbeleid

Geachte heer Zalm,

Zo'n 15 koploperbedrijven, vanuit de hele agrofoodketen, met groen & gezond DNA, hebben elk bijzondere stappen gezet om "Smart Food" vorm te geven. Wij zijn gepassioneerd om dit zelf, met sectorgenoten en de overheid op de kaart te zetten in de komende jaren. Wij gaan voor eten wat (h)eerlijk, gezond en duurzaam is. Maar wij hebben haast en merken dat er hele grote uitdagingen liggen. Met deze notitie geeft de Smart Food Alliance aan op welke onderwerpen de overheid stappen moet zetten om de voedseltransitie te versnellen en binnen een decennium succesvol af te ronden.

Wat is de Smart Food Alliance?

Een groep middelgrote koploperbedrijven uit de agrofoodsector die bereid zijn hun 'nek uit te steken'. De groep heeft zich op de nationale voedseltop verenigd in de Smart Food Alliance (SFA). Het is een platform van duurzame doeners die, in gezamenlijkheid, elkaar en de overheid helpen de volgende stap te zetten naar duurzaam, gezond, en (h)eerlijk voedsel. Elk bedrijf heeft daarbij belangrijke successen geboekt (icoonproducten en -diensten).

Hoe versnellen we de transitie?

De afgelopen decennia zijn reeds grote inspanningen verricht om ons voedselsysteem te verbeteren. Ons eten is veiliger, gezonder, milieuvriendelijker en lekkerder geworden.

Daarbij is het wrang te constateren dat burgers uit de lagere sociaal-economische klasse veel korter leven en veel minder gezond zijn. De afgelopen jaren is er meer kracht gezet op het gezonder maken van ons voedsel. Door verlaging van de hoeveelheden vet, suiker en zout. Door de promotie van groenten en fruit bijvoorbeeld door de foodservice en retail. Of het drinken van water op crèches. Een forse extra inspanning op het gebied van educatie, verbetering productsamenstelling en -aanbod, is nodig om echt gezondheidseffect te sorteren. Deze dient met name gericht te zijn op de laagste inkomensklassen. Maak voor hen de "healthy choice the easy choice".

4. Klimaatneutraal

Het is evident dat het klimaatvraagstuk de toekomstige mondiale voedselproductie ernstig zal belemmeren. De voedselketen zelf is verantwoordelijk voor ruwweg een kwart van de emissies. Het veranderingstempo, verloopt exponentieel, zodat we haast hebben klimaatneutraal te gaan opereren. Het doel is duidelijk, maar er is enorme onduidelijkheid over wat dit betekent voor de keten. Welke stappen moeten gezet worden, wat is effectief, wie neemt welke rol? Er zijn scherpe doelen voor klimaattransitie van de agrofoodsector nodig om te kunnen schakelen op een niveau dat recht doet aan de ernst van het probleem en de sector helderheid biedt over de investeringsrichting.

5. Verduurzaming

Alhoewel er consensus is dat voedselproductie verduurzaamd moet worden, zijn er tal van vragen over de volgende fase. Vragen die hier spelen zijn bijvoorbeeld: wat is de rol van bioplastics, hoe zorgen we voor zo hoogwaardig mogelijke recycling, welke kunststofverpakkingen kunnen beter vermeden worden, hoe kunnen reststromen in de hele keten zo goed mogelijk gebruikt worden? Hoe combineren we deze kringlopen en wensen als meer dierenwelzijn met een lagere emissie en de klimaatdoelstellingen. Verder is het voor een duurzame voedselproductie cruciaal de bodemvruchtbaarheid van landbouwgronden te verhogen. En na jaren van stabilisatie wordt het tijd om versneld het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest te verminderen. Kortom, ook op dit gebied is een heldere koers met duidelijke beleidsdoelen nodig om consequent de verduurzaming van de grondstoffenvoorziening van de agrofoodsector vorm te geven.

6. Eerlijke prijs

Marktwerving zou moeten leiden tot de juiste prijs voor een product. In het licht van de transitie zien we enkele complicerende aspecten. Een belangrijk deel van ons voedselaanbod is bijzonder laag geprijsd. In Nederland geven we circa 12% van ons inkomen uit aan eten, daarmee behoren we tot de goedkoopste landen van de EU. Dit gaat gepaard met een race naar de bodem, waarbij sociale- en milieukosten op de samenleving worden afgewenteld. Hoe veranderen we dit? En hoe creëren we een eerlijke 'inclusieve' voedselprijs voor alle bedrijven in de sector? Alle schakels in de keten horen immers een fatsoenlijk basaal inkomen te verdienen. Dit geldt natuurlijk voor producenten en werknemers in derde wereldlanden, maar ook voor ondernemers en werknemers hier. Zelfs het denken over dit issue wordt ernstig belemmerd door de wetgeving op het gebied van mededinging. In het licht van de transitie moet er ruimte

jeugd een cruciale voorwaarde. Verplicht voedselonderwijs geeft een stabiele basis voor het maken van betere keuzes. Transparantie is de tweede pijler. Een product moet zijn wat het belooft. Informatie moet dus altijd correct zijn. En makkelijk beschikbaar via een onafhankelijke open database. Toegankelijk voor iedereen. Voedselreclame mag daarbij niet verleiden tot de ongezonde keus. Regelgeving dient dit beter te beschermen. Tot slot moet het de consument zo makkelijk mogelijk gemaakt worden gezond, duurzaam en (h)eerlijk te kiezen. Keurmerken zijn een tussenstap op weg naar een aanbod van producten waarbij de consument automatisch de verantwoorde keuzes maakt. Kortom, het is noodzakelijk deze waarden te integreren in het product.

Als consument koop je vaak op de automatisch piloot wat te eten. Bij wijze van spreken 'een broodje ham'. Dat moet dan duurzaam, gezond en (h)eerlijk zijn. Het gaat om de verbinding van deze waarden in ons voedsel met de manier en de mensen die het produceren en distribueren. Over 10 jaar moet de consument er volledig op kunnen vertrouwen dat dat gewoon altijd in orde is. Kortom, dat "Smart Food" gewoon geworden is.

In afwachting van uw reactie,

Secretaris van de Smart Food Alliance
Marcel Schuttelaar

Minister van Voedsel kan regie nemen bij een gezondere productie van ons eten

Marcel Schuttehaar

Het is opvallend stil over het voedselbeleid tijdens deze kabinetsovername. Een enkele stille lobby en wat korte berichten daargelaten. Eris nu, met de entree van de ChristenUnie, momentum dit te veranderen.

Het is verbazingwekkend dat een kleine, dichtbevolkte stadsdelta als Nederland zoveel macht heeft op het gebied van voedselproductie en handel. De agrofoodsector is een van de belangrijkste motoren van de Nederlandse economie. Die succesvolle sector staat aan de vooravond van een fundamentele transitie. Hoewel ons eten de afgelopen decennia op tal van punten verbeterd is, zal het gezond en klimaatneutraal geproduceerd moeten gaan worden, om maar eens twee van de majeure opgaven te noemen. Voor de transitie is meer regie van de overheid nodig.

In de energietransitie worden miljar-den gepompt. De voedselagenda van staatssecretaris Martijn van Dam (Economische Zaken) kent een bijeengeschraapt budget van € 20 mln. De nieuwe coalitiepartners kunnen onze samenwerking vooruit helpen door de installatie van

een minister van Voedsel, met voldoende middelen om het succes van de sector en een goede voedselvoorziening richting consument ook in de toekomst veilig te stellen. Met de komst van de ChristenUnie in de onderhandelingen voor het regeerakkoord is de komst van een minister van Voedsel een stap dichterbij gekomen.

Zij zijn daar immers de afgelopen jaren een stevig pleitbezorger van geweest. Het CDA lijkt daarmee te kunnen leven, maar wil het liefst het herstel van een minister van Landbouw. Mede om de belangen van de dierensector veilig te kunnen stellen. De VVD lijkt negatief tot indifferent in deze discussie. Tijdens verschillende verkiezingsdebatten pleitten vertegenwoordigers van D66 voor een minister van Voedsel die de beschikking dient te hebben over voldoende middelen voor een nieuw voedselbeleid. Voldoende dus om de agrofoodsector zodanig te moderniseren dat deze binnen een decennium een aantal cruciale doelen realiseert.

Ik noem er enkele. Het voedselaanbod moet veel gezonder worden, waarbij het van belang is dat ook de lage op-leidings- en inkomensklassen bereikt worden. Kennis van veel consumenten op het gebied van voedsel schiet tekort.

Voedselonderwijs voor de jeugd is een cruciale voorwaarde om de consument weerbarend te maken en verantwoord te laten eten. Na decennia van discussie lijkt het tijd dit vak verplicht te stellen in het basisonderwijs.

Een belangrijk deel van het broeikas-effect komt voor rekening van CO₂, methaan en de NOx-emissie door landbouw, voedselproductie en distributie. Naast een verschuiving naar een veel meer plantaardige voeding is het noodzakelijk zo snel mogelijk klimaatneutraal te gaan produceren, distribueren en consumeren. En voedsel en verpakkingstransport beter te sluiten. De voedselverspilling is nu immers onaanvaardbaar groot. Tot slot, terwijl veel consumenten een natuurlijke vorm van voedselproductie omarmen, staat een golf meer technische innovaties klaar om geïntroduceerd te worden. Hoe vinden we hier een balans of liefst synergie? Hoe beschermen we enerzijds de consument met wegvinging, en zorgen we er anderzijds voor dat nuttige innovaties door kunnen en gestimuleerd worden?

Het afgelopen decennium is dit vraagstuk vooral doorgeschoven zodat tal van nuttige innovaties dreigen te verdampen.

Dit alles vraagt een geventureerd voedselbeleid. Een duidelijke regie door een minister van Voedsel die gezamenlijk met de sector en stakeholders de lijnen uitzet en de transitie binnen tien jaar afrondt. Gestemd door een fors budget, door adequate expertise binnen instituten en de overheid zelf om dit vaart te geven.

In wezen hebben we het daarmee over een deltaplan voedseltransitie. Dat de sector moderniseert, de consument een beter product geeft en de maatschappelijke vraagstukken fundamenteel dichterbij een oplossing brengt. De ChristenUnie heeft in Nederland de primeur een voedselwethouder te hebben benoemd. Het zou verstandig zijn met een nieuw kabinet de primeur te hebben van een volwaardige minister van Voedsel. Zodat we ook internationaal weer op niveau mee kunnen doen. Waarmee stadsdelta Holland wederom zijn kunnen toont in een veel modernere vorm van voedselproductie.

Marcel Schuttehaar is secretaris van de Smart Food Alliance, een groep bedrijven die de voedseltransitie gestakete geeft en probeert te versnellen, en oprichter van Schuttehaar & Partners.

Voedselaanbod moet gezonder worden en ook lage inkomens- en oplei- dingsklassen bereiken

SMART FOOD ALLIANCE

NEXT GENERATION AGROFOODBEDRIJVEN; SMART, GEZOND, DUURZAAM EN (H)EERLIJK.

